

Sygn. akt II UK 377/13

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku K. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W. Wydział [...] o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 grudnia 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 12 grudnia 2012 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni – K. R. - wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] z dnia 12 grudnia 2012 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie prawa materialnego: art. 29 ust. 2 pkt 1 i pkt 2 w związku z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), przez zastosowanie ich w pierwszej kolejności w sprawie zamiast art. 6 ust. 1 i ust. 4 oraz art. 7 ust. 1 i ust. 2 Umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki podpisanej w Warszawie dnia 2 kwietnia 2008 r. (Dz.U. z 2009 r. Nr 46, poz. 374), co stanowi obrazę art. 91 ust. 1 oraz art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r., a także naruszenie

przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik postępowania, tj. art. 224 w związku z art. 227 k.p.c., przez zamknięcie rozprawy bez przeprowadzenia dowodów na okoliczność: czy osoba, która przed złożeniem wniosku o emeryturę prowadziła własną działalność gospodarczą w Stanach Zjednoczonych Ameryki według obowiązujących na terenie tego kraju przepisów, musiałaby pozostawać co najmniej przez 6 miesięcy w stosunku pracy, tak jak wymaga tego od ubezpieczonych w Polsce art. 29 ust. 2 pkt 1 i pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, uchylenie się przez organ rentowy od podania, jakie konkretne przepisy Umowy o zabezpieczeniu społecznym zostały zastosowane przez organ rentowy przy wydaniu decyzji odmownej.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazując, że „w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a mianowicie: Czy przy ustalaniu prawa do wcześniejszej emerytury w przypadku kobiet w pierwszej kolejności należy stosować postanowienia polsko-amerykańskiej umowy o zabezpieczeniu społecznym z 2 kwietnia 2008 r. mając na względzie art. 91 ust. 1 oraz art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, a jedynie uzupełniająco można posługiwać się przepisami ustawy z 12.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, w tym art. 29 ust. 2 pkt. 1 i pkt. 2 i art. 46 ust. 1, w zakresie nieuregulowanym w w/w umowie międzynarodowej?”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Skarżąca, powołując się na występowanie istotnego zagadnienia prawnego, stawia pytanie: "Czy przy ustalaniu prawa do wcześniejszej emerytury w przypadku kobiet w pierwszej kolejności należy stosować postanowienia polsko-amerykańskiej umowy o zabezpieczeniu społecznym z 02.04.2008 r. mając na względzie art. 91 ust. 1 oraz art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, a jedynie uzupełniająco można posługiwać się przepisami ustawy z 12.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, w tym art. 29 ust. 2 pkt. 1 i pkt. 2 i art. 46 ust. 1, w zakresie nieuregulowanym w w/w umowie międzynarodowej?".

Przedstawiony problem nie ma rangi istotnego zagadnienia prawnego, gdyż odpowiedź na postawione pytanie jest oczywista ze względu na treść art. 8 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz przy obliczaniu ich wysokości uwzględnia się okresy ubezpieczenia za granicą, jeżeli tak stanowią umowy międzynarodowe. Oznacza to, że przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty uwzględnia się okresy ubezpieczenia przebyte w USA na podstawie art. 7 ust. 1 Umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki podpisanej w Warszawie dnia 2 kwietnia 2008 r., co też uczynił Sąd, zaliczając ubezpieczonej do stażu emerytalnego 11 lat okresów ubezpieczenia jako osoby prowadzącej własną działalność gospodarczą od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2009 r. Natomiast żadne z postanowień Umowy nie zwalnia z warunku wynikającego z art. 29 ust. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. warunku pozostawania przez co najmniej 6 miesięcy w stosunku pracy w okresie ostatnich 24 miesięcy podlegania ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Natomiast jeśli chodzi o art. 7 ust. 2 Umowy, w myśl którego zdarzenia mające wpływ na prawo, zmniejszenie, zawieszenie lub wysokość świadczeń, które miały miejsce na terytorium jednej Strony, są uwzględniane, tak jakby miały miejsce na terytorium drugiej Strony, to może być on w brany pod uwagę wyłącznie wtedy, kiedy ubezpieczenie na terytorium USA związane jest z pozostawaniem w stosunku pracy.

Spełnienie warunku z art. 29 ust. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ma wpływ na prawo do emerytury. Stąd też, jeśli zdarzenie (okoliczność) w

postaci pozostawania w stosunku pracy w okresie wskazanym w tym przepisie ma miejsce na terytorium USA, to warunek objęty tym przepisem należy uznać za spełniony. Tymczasem bez wątpienia ubezpieczona objęta była ubezpieczeniem na terytorium USA z tytułu działalności prowadzonej na własny rachunek, nie pozostawała więc w stosunku pracy.

Z kolei art. 6 Umowy nie ma w ogóle zastosowania do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, na co wskazuje jego tytuł - Postanowienia o ubezpieczeniu - oraz treść zawartych w nim postanowień. Regulują one kwestie związane z podleganiem ubezpieczeniom (zasadę podlegania ustawodawstwu jednego państwa), stanowiąc między innymi w ust. 4, że osoba pracująca na własny rachunek, która ma miejsce zamieszkania na terytorium Strony, podlega przepisom prawa tylko tej Strony. Podleganie ubezpieczeniu społecznemu i prawo do świadczenia to dwie odrębne kwestie regulowane różnymi przepisami.

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.